24.11.2023

Vastaus lausuntopyyntöön: HE 14/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi mielenterveyslain ja hallinto-oikeuslain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Suomen nuorisopsykiatriselta yhdistykseltä kirjallista asiantuntijalausuntoa.

'Hallituksen esityksessä 14/2023 vp lakiin lisätään säännökset velvollisuudesta antaa hallintopäätös tahdonvastaisesta lääkehoidosta sekä tähän päätökseen liittyvästä muutoksenhausta. Hallituksen esityksessä ei esitetä tahdosta riippumatonta lääkehoitoa koskevan päätöksen osalta valitusoikeutta 12 vuotta täyttäneelle alaikäiselle. Siten esityksen perusteella 12 vuotta täyttänyt ei saisi hakea muutosta häntä koskevaan tahdosta riippumatonta lääkehoitoa koskevaan päätökseen. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan 12 vuotta täyttänyt lapsi on kuitenkin oikeutettu hakemaan itse muutosta tahdonvastaiseen hoitoon määräämistä, hoidon jatkamista sekä yhteydenpidon rajoitusta koskevaan päätökseen.'

Vastaus: Pidämme johdonmukaisena, että mielenterveyslakiin lisättäisiin säännökset siitä, että tahdosta riippumatonta lääkehoitoa koskevan päätöksen muutoshausta säädettäisiin 12 vuotta täyttäneen osalta yhdenmukaisesti tahdonvastaiseen hoitoon määräämistä, hoidon jatkamista sekä yhteydenpidon rajoitusta koskevien päätösten kanssa. Lainmuutos vahvistaisi täten 12 vuotta täyttäneen lapsen oikeusturvaa ja osallisuutta ja olisi yhdenmukainen voimassa olevan lainsäädännön kanssa.

Ehdotamme, että valiokunta päätyisi tältä osin muuttamaan hallituksen esityksessä ehdotettua lakiehdotusta STM:n ehdotuksen mukaisesti siten, että mielenterveyslain 24 §:n 5 momenttiin voitaisiin tehdä seuraava lisäys: Alaikäisen potilaan psyykkisen sairauden lääkehoidon toteuttamista koskevaan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta 12 vuotta täyttänyt alaikäinen itse sekä hänen huoltajansa, edunvalvojansa tai muu laillinen edustajansa.

Suomen nuorisopsykiatrinen yhdistys ry:n puolesta

Hanna Kakkonen
puheenjohtaja
nuorisopsykiatrian ylilääkäri
Keski-Suomen hyvinvointialue

Maarit Ala-Mutka
sihteeri
sairaanhoitaja, psykoterapeutti
HUS nuorisopsykiatria